

Таким чином в результаті маємо отримати сильну демократичну державу із самодостатнім місцевим самоврядуванням, що здатне ефективно вирішувати проблеми на місцях і продуктивно забезпечувати населення широким спектром публічних послуг.

Список використаних джерел

1. Агафошина М. П. Становлення та розвиток самодостатніх територіальних громад. *Інноваційний розвиток інформаційного суспільства: економіко-управлінські, правові та соціокультурні аспекти* : матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених (Чернігів, 22 грудня 2020 р.). Чернігів: ЧНТУ, 2020. С. 24-26.
2. М. П. Бутко. Біфуркаційний стан державотворчого ядра України в умовах реалізації євроінтеграційного курсу. *Економіка України*. 2017. № 10 (671). С. 49-64.
3. Одкровення лобіста місцевого самоврядування в рамках останніх ініціатив ОПУ та парламенту. URL: <https://zn.ua/ukr/interview/vikonavchij-direktor-amu-oleksandr-slobozhan-pered-prezidentom-rozihrujut-iljuziju-khoroshoji-komunikatsiji-z-mistsevimi-samovrjaduvannjam.html>.
4. Про схвалення концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 01 квіт. 2014 р. № 333-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80#Text>.
5. Про співробітництво територіальних громад : Закон України від 17 черв. 20014 р. № 1508-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1508-18#Text>.
6. Про добровільне об'єднання територіальних громад : Закон України від 05 лют. 2015 р. № 157-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19#Text>.
7. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

Барбаш Г. В., здобувачка вищої освіти I курсу, група ММенп-201

Науковий керівник: **Попело О. В.**, д.е.н., доцент

Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ПІДПРИЄМСТВА

Корпоративна культура базується на системі загальних цінностей, соціальних норм, символів та поглядів. Вона включає приклад живого лідерства, стосунків (з колегами, замовниками тощо), процес прийняття рішення - всі ці аспекти ґрунтуються на культурі компанії, яка поширюється на всі рівні її організації, від вищого керівництва до кожного працівника[1].

Корпоративна культура та корпоративний успіх

Позитивна корпоративна культура впливає на працівників: в ідеалі вони будуть більш задоволеними, а це означає, що вони будуть працювати краще і будуть більш вмотивованими. Більш того, якщо працівники відчують себе добре на своїх робочих місцях, вони рідше подають у відставку, що призводить до зниження витрат на підбір персоналу та підтримує процеси довгострокового оперативного планування компанії.

Фактори, які формують корпоративну культуру

Для будь-якої компанії культура має велике значення. Це впливає на роботу компанії, оскільки вона керує всім, від систем до переконань і цінностей. Якщо компанія не може правильно встановити цінності і методи, вона може стати повністю дисфункціональною. Розглянемо способи формування корпоративної культури

1. Зосередження на дрібницях

«Якщо ви не зосереджені на дрібних речах, ви не зосередитеся на важливих речах в житті». Це відноситься і до корпоративної культури. Дрібні речі мають значення, тому що, врешті-решт, вони впливають на важливі процеси, такі як прибуток або кінцеві продукти.

2. Установка прикладу

Якщо вище керівництво в компанії не буде подавати правильний приклад, це не приведе співробітників до вирішення питань та мотивації працювати на благо компанії, і вся культура вийде з ладу. Той факт, що людина займає більш високе положення, не означає, що можна розслабитися і не вносити свій вклад в підтримку культури. Якщо компанія хоче привести в рух певні практики і переконання, вона, безумовно, повинна починати з вершини. Будучи хорошим лідером, ви задаєте тон усій компанії[2].

Компанії двадцять першого століття стикаються з наступними проблемами:

Глобалізація. Учасники ринку діють глобально, іноді як частина складних мереж і на високих швидкостях. Як ринкова швидкість, так і складність в майбутньому, будуть швидше посилюватися, ніж послаблюватися.

Демографія. Люди працюють до пізнього віку, що створює нові проблеми для робочих місць і систем охорони здоров'я. У той же час молоде покоління очікує позитивного балансу між роботою та особистим життям і гнучким графіком роботи.

Рівні можливості. Незалежно від того, чи реалізується це через квоти або іншим чином, більшості компаній необхідно змінити свої структури і приймати різні кадрові рішення як в середньостроковій, так і в довгостроковій перспективі.

Ці фактори вимагають, щоб компанії переосмислили і змінили свої процеси і структури. Це, в свою чергу, може ініціювати зміни в культурі, оскільки будь-яка зміна поведінки також означає зміну цінностей[3].

Причини, чому культура компанії важлива для успіху бізнесу

Більшість лідерів згодні з тим, що корпоративна культура має вирішальне значення для успіху бізнесу, і все ж багато організацій намагаються досягти бажаної культури.

З прихильністю до змін культури будь-яка організація може змінити мислення і поведінку співробітників і реалізувати переваги своєї бажаної культури. Розглянемо чотири причини, чому корпоративна культура має велике значення для успіху бізнесу і що робить трансформацію культури дуже важливим завданням:

Культура впливає на досвід співробітників. Відмінна корпоративна культура підтримує інтерес співробітників і залученість їх у справу. Коли люди знаходяться в корпоративній культурі, в якій присутні багато важливих рушійних сил взаємодії, таких як визнання, підтримка менеджерів і можливості для навчання і розвитку, вони не тільки краще підготовлені до роботи в довгостроковій перспективі, а й більш залучені і віддані цілям компанії.

Культура впливає на якість обслуговування клієнтів. Культура, яка не орієнтована на клієнта, не зможе забезпечити виняткову якість обслуговування клієнтів. Однак, коли ви робите усвідомлені кроки по створенню культури, яка ставить клієнта в центр усього, що ви робите, якість обслуговування клієнтів поліпшується в кожній точці його шляху. Більш того, культура, орієнтована на клієнта, сприяє більш глибоким відносинам з клієнтами, що призводить до появи більш лояльних і задоволених клієнтів, що, в свою чергу, веде до більшого спільного успіху в бізнесі.

Культура впливає на інновації. Культура, орієнтована на безперервне навчання, дозволяє людям практикувати і відточувати своє творче мислення і навички вирішення проблем, що призводить до збільшення інновацій в компанії.

Культура впливає на те, як співробітники керують змінами. Незважаючи на те, що зміни є константою, яка впливає на кожен бізнес, організації, які розвивають культуру, в якій співробітники можуть успішно реагувати на зміни, з більшою ймовірністю досягнуть успіху в бізнесі.

Підготовка співробітників до змін – це, у першу чергу, надання чіткого бачення, плану і графіка змін, щоб співробітники могли краще розуміти, ставити запитання і бачити, як зміниться їх роль.

Список використаних джерел

1. Виханский О.С. Менеджмент / О.С. Виханский, А.И. Наумов. - М.: МГУ, 2003. – 528 с.
2. Воронкова В. Г. Організаційна культура: концептуальне обґрунтування // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. - Запоріжжя, ша. - Випуск №10. -2002. -224 с. - С 41-54.
3. Воронкова В. Г. Управління як єдиний соціальний організм // Теорія і практика державного управління. - Вун. ft - X .: Вид-во ХарPI НАДУ "Магістр", 2004. - 212с- З 187-191.
4. Корпоративна культура: Навчальний посібник / Під заг. ред. Г. Л. Хаєта. - К .: Центр навчальної літератури, 2003 - С. 16-24.

Вітер А. О., здобувачка вищої освіти 4 курсу, група Мен-171

Науковий керівник – **Самійленко Г.М.**, к.е.н., доцент

Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ РИНКУ SPA-ІНДУСТРІЇ В УКРАЇНІ

Посилення глобалізаційних процесів в світі сприяє розвитку багатьох сфер бізнесу, і одним з таких швидко зростаючих є Spa-індустрія. Аналіз світових тенденцій даного сектора економіки є актуальним завдяки своїй динаміці розвитку, широті географічного поширення, використанні інноваційних технологій та маркетингових інструментів [1].

Метою даного дослідження є вивчення та аналіз ринку Spa-індустрії, виявлення його основних світових та вітчизняних тенденцій та з'ясування перспективності розвитку.

Питанням формування, розвитку, функціонування та управління сфери Spa-індустрії в різних країнах світу займалися такі дослідників як М. Цимбал, А. Усін, Т. Кононенко, С. Вард, Дж. Фануззі тощо.

Сьогодні одним з найрозповсюдженіших видів відпочинку в світі є SPA туризм, який призводить до покращення не тільки фізичного, але й духовного самопочуття та поєднує в собі оздоровчі процедури, косметичних догляд за шкірою та тілом, заняття спортом, медитацію тощо.

Фірми, які надають SPA послуги, можна поділити, по-перше, на клубні SPA (фітнес-центри, салони краси тощо) та курортні SPA (SPA готелі, SPA круїзи тощо). Компанії першого типу переважно розташовуються у великих містах (Київ, Харків, Одеса, Дніпро тощо) з великою кількістю постійних клієнтів. Другий тип фірм розміщуються в курортних